

ROSA Architectuurscan/advies: FDE-set versie 1.1



Voor	Architectuurraad
Van	Bureau Edustandaard
Scan uitgevoerd door	Remco de Boer & Joeri van Es
Versie	definitief
Datum	28-10-2021
Versiehistorie	1e concept: opgesteld door BES 2e concept: afgestemd met de indiener en direct betrokkenen definitief: behandeld door Architectuurraad
Aanleiding	Directe aanleiding is de gegevensuitwisseling op maat voor fijndistributie.
Betreft	FDE-set voor fijndistributie
Brondocument(en)	"FDE-set voor fijndistributie" afspraak Edustandaard webpagina: https://www.edustandaard.nl/standaard_afsp_raken/fijndistributie , "FDE-set voor fijndistributie" afspraak versie 1.0 documentatie: https://www.edustandaard.nl/app/uploads/2020/06/2020-04-01-EDEXML-Profiel_FDE-set_1.0-pub_corr20200625.pdf , "FDE-set voor fijndistributie" afspraak versie 1.1 documentatie: https://www.edustandaard.nl/app/uploads/2021/02/EDEXML-Profiel_FDE-set_1.1-pub20210211.pdf ;

Inleiding

Met de ROSA Architectuurscan worden op systematische wijze alle architectuuraspecten van een bij Edustandaard ingebracht onderwerp in kaart gebracht en worden knelpunten en kansen gesignaleerd. Niet alleen kan de indiener er zijn voordeel mee doen, ook kan ROSA ermee worden verrijkt. En tot slot stelt het andere ketenpartijen in staat om kennis te nemen van architectuurwijzigingen en het belang hiervan voor de eigen organisatie of achterban te bepalen (transparantie in de keten, informatiepositie).

Dit formulier bevat de uitkomst van een architectuurscan van het **FDE-set versie 1.1**. Voor de indiener biedt de scan concrete handvatten voor toepassing van ROSA, en de mogelijkheid om lessen en ervaringen uit het project terug te koppelen aan ROSA. Een architectuurscan wordt in principe uitgevoerd met een hoge mate van betrokkenheid van vertegenwoordigers van de inbrenger. Deze wordt hierbij ondersteund door Bureau Edustandaard, de beheerder van ROSA. De inbrenger zou zich moeten herkennen in de uitkomsten.

Iedere architectuurscan begint met de vraag: welke onderdelen van ROSA zijn relevant voor het ingebrachte onderwerp, en indien relevant, op welke wijze? Vervolgens worden de vragen gesteld hoe het ingebrachte past op wat in ROSA is uitgewerkt, en of het project wellicht inzichten heeft die kunnen leiden tot verbetering of uitbreiding van ROSA. De antwoorden op deze vragen worden verwoord in termen van een advies richting zowel inbrenger, als richting ROSA zelf. De opzet van het advies is dat per onderdeel van ROSA uitspraken worden gedaan over:

1. Bevindingen uit project: *wat zegt het project zelf over het verband met ROSA van het ingebrachte onderwerp?*
2. Relatie met ROSA: *hoe verhoudt het ingebrachte zich tot ROSA¹?*
3. Voorgesteld advies van de Architectuurraad aan het project: *tips, verbeterpunten, en ook bekrachtiging dat er goed werk is geleverd vanuit het perspectief van ROSA²*

Adviezen in deze kolom zijn, gegroepeerd in 'PRODUCT' en 'CONTEXT'. De PRODUCT-adviezen bestrijken sec het ingediende 'product', d.w.z. het **FDE-set versie 1.1**. Deze adviezen zijn direct gericht aan de project(deel)groep die zich met de totstandkoming van het **FDE-set versie 1.1** bezighoudt. De CONTEXT-adviezen hebben betrekking op de context waarbinnen het **FDE-set versie 1.1** toegepast gaat worden. Deze adviezen kunnen gericht zijn aan het project zelf, maar kunnen ook zijn gericht aan partijen die zich in die context bevinden, zoals de project(deel)groep die zich richt op de implementatie van de uiteindelijke **FDE-set versie 1.1**, maar ook (sector)organisaties die met de uiteindelijke implementatie te maken gaan krijgen.

4. **Voorgesteld advies voor de Architectuurraad voor plaatsing onderwerpen op de ROSA architectuur backlog:** *wat kan ROSA doen om in het vervolg een betere ondersteuning te bieden aan dit project, en andere?*



Samenhang met andere formulieren:

- **Pitch Architectuurscan:** Het doel van de architectuurpitch is om een eerste indruk te krijgen van een ketenafpraak . Op basis van de pitch en de aangeleverde documentatie voert Bureau Edustandaard een architectuurscan uit. Voor de leden van de Architectuurraad (en andere geïnteresseerden) verduidelijkt deze pitch de context van de afspraak en de resultaten uit de architectuurscan.
- **ROSA architectuurscan bevindingen:** aan het invullen van het adviesdeel van een architectuurscan (dit formulier) gaat het verzamelen van feitelijke informatie, en het analyseren daarvan, vooraf. Die informatie, en de analyses, worden vastgelegd in het bevindingendeel van de architectuurscan. De lezer van het adviesdeel kan die erop na slaan als hij wil weten hoe het advies tot stand is gekomen. Het lezen van het bevindingendeel is niet vereist om het adviesdeel te begrijpen. Waar van toepassingen verwijst het bevindingendeel naar specifieke locaties van de brondocumenten die als input dienden voor de architectuurscan. Ook het lezen van de brondocumenten is niet vereist om het adviesdeel te begrijpen.


¹ De verhouding tussen het ingediende en de ROSA wordt per onderdeel uitgedrukt in een 'level of conformance' ontleend aan TOGAF, zie de bijlage.



² Dit is een concept advies, de uitkomsten worden eerst door de Architectuurraad besproken.


ROSA Architectuurscan/advies: FDE-set versie 1.1

ROSA-onderdeel	Bevindingen uit project: FDE-set versie 1.1	Relatie met ROSA (blauw: ROSA, geel: FDE-set versie 1.1)	Voorgesteld advies aan project	Voorgesteld advies aan AR voor plaatsing onderwerpen op de architectuurbacklog ROSA
Werkingsgebied	<p>De FDE-set voor fijndistributie is een profiel voor het VO en MBO op EDEXML gebruikmakend van de UWLR-uitwisseling van leerlinggegevens.</p> <p>EDEXML is de standaard voor de uitwisseling van administratieve gegevens van leerlingen met bijbehorende gegevens over groepen en leerkrachten. EDEXML is bedoeld voor het primair en voortgezet onderwijs. (bron: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/edexml/edexml-2-1/)</p>	 <p>Compliant - Het profiel FDE-set (versie 1.1) is een profiel voor het VO en MBO op de EDEXML (bron: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/fijndistributie/fde-set1-0/), daarom is het werkingsgebied van de FDE-set het VO en het MBO.</p>	<p>PRODUCT:</p> <p>CONTEXT:</p>	
Toepassingsgebied	<p>FDE-set is een profiel dat kan worden toegepast voor de uitwisseling van leerlinggegevens die fijndistributie van leermiddelen (behalve toetsen) voor distributeurs mogelijk maakt. Het voegt een profiel toe hiervoor bovenop EDEXML, (bron: FDE-set v1.1 §2.1)</p> <p>Uit de documentatie werd niet duidelijk waar de afkorting "FDE" voor staat. De naam verliest daarom wat betekenis.</p>	 <p>Compliant - Het profiel FDE-set voegt een extra laag informatiestandaardisatie toe op de EDEXML standaard.</p>	<p>PRODUCT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leg uit waar de afkorting FDE voor staat. <p>CONTEXT:</p>	

Ontwerpgebied Bovensectorale samenwerking	EDEXML is de standaard voor de uitwisseling van administratieve gegevens van leerlingen met bijbehorende gegevens over groepen en leerkrachten. (bron: FDE-set v1.1 §1.2) EDEXML sluit qua begrippen niet perfect aansluit bij het VO en MBO en er zijn wensen tot uitbreiding, daarom is de FDE-set ontwikkeld. (Bron: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/fjndistributie/fde-set1-0/ alinea 3)	 Compliant - Het profiel FDE-set bouwt voort op de bestaande standaard EDEXML (Compliant relatie met Koppelen - niet kantelen).	PRODUCT: CONTEXT:	
--	--	--	--	--

<p>Ontwerpgebied</p> <p>Informatie-beveiliging en privacy (IBP)</p>	<p>Volgens de Pitch worden veel persoonsgegevens of bijzondere persoonsgegevens verwerkt met toepassing van de FDE-set. Welke van de attributen dit zijn valt wel te achterhalen in de specificatie, maar is niet direct aangegeven met een BIV classificatie.</p> <p>“met de komst van het ECK iD is het noodzakelijk om een andere route te kiezen die voldoet aan de eisen die vanuit IBP hieraan worden gesteld.” (bron: FDE-set v1.1 §2.2) De documentatie stelt dat deze eisen worden ingevuld door het ECK-ID toe te voegen aan een EDEXML-profiel in combinatie met het toepassen van Edukoppeling.</p> <p>De berichtuitwisseling bouwt voort op UWLR. (Bron: FDE-set v1.1 §1.3) Er zijn 2 varianten mogelijk: alles in 1 of getrappt. (Bron FDE-set §2.3) Deze varianten bieden geen mogelijkheid om het ECK-ID los van de persoonsgegevens uit te wisselen. Beide hebben we een ander doel. ECK iD zit in de FDE-set voor digitale toegang en persoonsgegevens (zoals adressen) voor distributie van fysiek lesmateriaal.</p> <p>In de specificatie van de FDE-set worden geen richtlijnen gesteld voor afnemers over hoe de traceerbaarheid van het pseudoniem “ECK iD” naar persoonsgebonden gegevens (zoals adresgegevens) kan worden voorkomen. Edukoppeling moet tijdens de uitwisseling voor beveiliging zorgen, maar wanneer de gegevens worden opgeslagen in een registratie, zou dit voor ongewenste traceerbaarheid kunnen zorgen.</p>	 <p>Non-conformant - Uit de documentatie van de FDE-set kan worden opgemaakt dat er maatregelen zijn genomen mbt. IBP, bijvoorbeeld de toepassing van Edukoppeling. Waarom dit invulling geeft aan IBP eisen en welke eisen dit zijn, wordt niet duidelijk uit de documentatie. (Non- conformant relatie met Transparantie over maatregelen)</p> <p>Vertrouwelijke persoonsgegevens en het ECK iD zijn onderdeel van de FDE-set. Aan afnemers van de FDE-set worden onvoldoende eisen gesteld om te voorkomen dat het ECK iD traceerbaar is naar persoonsgegevens. (Non-conformant relatie met Voorkom ongewenste traceerbaarheid en vindbaarheid)</p>	<p>PRODUCT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voeg een paragraaf toe aan FDE-set v1.1 met als onderwerp IBP. • Maak expliciet waarom de FDE-set invulling geeft aan IBP eisen vanuit het ECK iD. • Voeg BIV-classificaties toe aan (in ieder geval) de attributen binnen de FDE-set, zodat duidelijk wordt welke gegevens vertrouwelijk zijn. • Stel op basis van de BIV classificaties eisen op voor afnemers om ongewenste traceerbaarheid en vindbaarheid van gegevens te voorkomen. <p>CONTEXT:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Werk een voorbeeld uit met daarin een aantal richtlijnen voor wanneer persoonsgegevens worden verwerkt in combinatie met een ketenpseudoniem. Dit voorbeeld wordt opgehangen aan het ontwerp kader Voorkom ongewenste traceerbaarheid en vindbaarheid. Dit biedt houvast voor ketenafspraken om IBP op dit vlak te waarborgen. • Werk een IBP ontwerp kader uit met betrekking tot het opslaan en verwerken van persoonsgegevens in combinatie met een ketenpseudoniem. (zero knowledge proof)
---	--	--	--	---

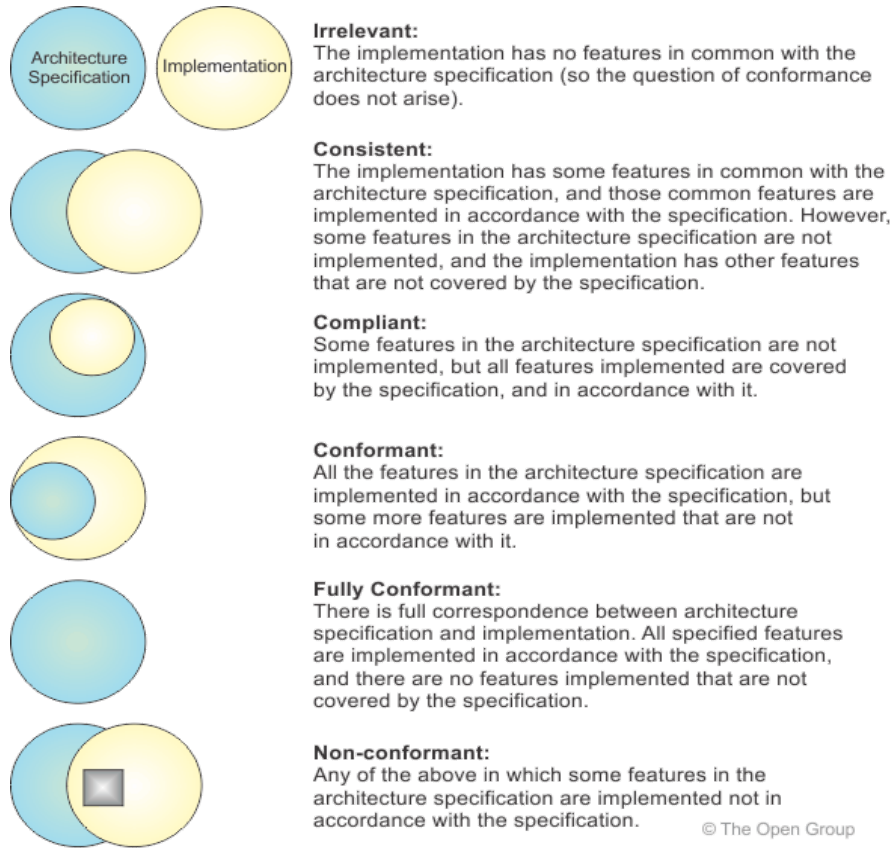
<p>Ontwerpgebied</p> <p>IAA</p>	<p>“Distributeur Applicatie (DA) zich gedraagt als de Educatieve Applicatie (EA) in de stap 1 van UWLR scenario 2 waarbij als identifier van de leerling het ECK iD moet worden gebruikt. De DA stuurt een verzoekbericht aan het LAS om leerlinggegevens, het LAS reageert met de gevraagde Leerlinggegevens.” (Bron FDE-set §2.3)</p> <p>Het ECK iD wordt gebruikt om een leerling mee te identificeren. Wanneer deze niet beschikbaar is kan worden teruggevallen op een LAS-key. Er zit ook een gebruikersnaam bij leerlinggegevens.</p>	 <p>Compliant - Het ECK iD wordt gebruikt wanneer deze beschikbaar is. Wanneer deze niet beschikbaar is kan worden teruggevallen op een LAS-key.</p> <p>(Relatie met Gebruik pseudoniem waar mogelijk)</p>	<p>PRODUCT:</p> <p>CONTEXT:</p>	
<p>Ontwerpgebied</p> <p>Gegevens-uitwisseling in de keten</p>	<p>In FDE-set §2.5 worden aanvullende gegevens in de vorm van werkingsregels en eisen op EDEXML beschreven. Zie ook Bijlage 2 van de ROSA scan voor een overzicht. Ook worden alle gegevens gedefinieerd.</p> <p>In FDE set §2.2 staat dat de beveiliging van de uitwisseling wordt geboden door de onderwijstransactiestandaard Edukoppeling.</p> <p>Het is onduidelijk uit de documentatie hoe er wordt omgegaan met internationale adressen. Dit wordt binnen verschillende registraties anders gedaan. RIO sluit bijvoorbeeld aan bij de NEN door het huisnummertoevoegingNEN veld toe te voegen.</p>	 <p>Compliant - In FDE-set §2.5 staan de definities van nieuwe gegevens die aan EDEXML worden toegevoegd.</p> <p>(Relatie met Registreer de betekenis van nieuwe gegevens)</p> <p>Aangezien het ECK-iD wordt uitgewisseld, samen met vertrouwelijke gegevens is het van groot belang dat Edukoppeling wordt toegepast.</p> <p>(Compliant relatie met Gebruik Edukoppeling voor vertrouwelijke gegevensuitwisseling)</p>	<p>PRODUCT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visualiseer samenhang op hoog niveau met EDEXML en UWLR in een afbeelding. • Voeg omschrijving van relatie met standaard modellen zoals RIO en de BAG toe bij adres attributen. Overweeg het veld ‘huisnummer’ te hernoemen naar, bijvoorbeeld, ‘volledig huisnummer’ met bijbehorende toelichting. • Maak duidelijk dat buitenlandse adressen niet expliciet worden ondersteund. <p>CONTEXT:</p>	

<p>Ontwergebied</p> <p>Governance</p>	<p>“In dit profiel zijn om praktische redenen de ontwikkelingen rondom RIO en AMIGO buiten de specificaties gelaten. De gedachte hierbij is dat deze ontwikkelingen nog niet volledig geïmplementeerd zijn en op dit moment nog pending zijn.” (Bron: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/fijndistributie/fde-set1-1/) Het is onduidelijk uit de documentatie wat de verwachte impact zal zijn van het toepassen van de AMIGO methodiek.</p> <p>Uit de lijst aanvullende documenten in FDE-set v1.1 §1.4 kan worden opgemaakt dat er relaties bestaan tussen de FDE-set en andere afspraken. Hoe deze bewaakt worden wordt niet duidelijk uit de documentatie.</p> <p>Volgens p.1 van FDE-set v1.1 is het beheer van de FDE-set belegd bij de werkgroep Distributie en toegang. Of de werkgroep de groepen belanghebbende in kaart heeft gebracht werd niet duidelijk uit de documentatie.</p>	 <p>Non-conformant - In de documentatie staat niet omschreven hoe de relaties met UWLR en EDEXML worden bewaakt door de werkgroep Distributie en toegang. (Non-conformant relatie met Bewaak relaties met andere afspraken”)</p> <p>Daarnaast is het onduidelijk of de groepen belanghebbende in kaart zijn gebracht en wat de verwacht impact zal zijn van het toepassen van de AMIGO methodiek.</p>	<p>PRODUCT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voeg een paragraaf toe aan de documentatie met betrekking tot governance van het profiel. • Beschrijf hoe de relatie met UWLR en EDEXML wordt bewaakt. (wijzigingsprocedure werkgroep?) • Identificeer en beschrijf de belangen van verschillende groepen belanghebbenden. <p>CONTEXT:</p>	<p>Bereid de ROSA/AMIGO gegevensmodellen voor op de toepassing van de FDE-set voor fijndistributie. (bijvoorbeeld door hoe om te gaan met adressen)</p>
---	---	---	--	---

Keten-processen	<p>De afspraak raakt volgens de Pitch een enkele of slechts een zeer beperkt aantal ketenprocessen. Op basis van FDE-set v1.1 §2.1 kan worden gesteld dat het hier gaat om een profiel voor het uitwisselen van educatieve content behalve toetsen.</p>	 <p>Compliant - Aangezien het gaat om een profiel om educatieve content uit te kunnen wisselen, is er raakvlak met het ketenproces Educatieve contentketen. In het specifiek met het bedrijfsproces Leermiddelen distribueren en toegang geven.</p> <p>Daarnaast zou ook een relatie kunnen bestaan met Selecteren en beschikbaar stellen van het materiaal op basis van de definitie van dit ketenproces, maar inhoudelijk lijkt dit proces zich te beperken tot materiaal voor Toetsen, Examineren en Oefenen.</p>	<p>PRODUCT:</p> <p>CONTEXT:</p>	<p>Kijk naar de definitie van ketenproces Selecteren en beschikbaar stellen van het materiaal en breng deze in lijn met de inhoud/toepassing van het ketenproces.</p>
Zeggenschappen en gegevenssoorten	<p>Uit de gesprekken met de FDE-set bleek dat zeggenschappen zijn belegd, maar deze zijn niet omschreven in documentatie. Gegevenssoorten staan in Bijlage 2 van deze Scan.</p>	 <p>Onbepaald - Uit de documentatie wordt niet duidelijk hoe zeggenschappen zijn belegd.</p>	<p>PRODUCT:</p> <ul style="list-style-type: none"> Maak een overzicht van de zeggenschappen voor gegevenssoorten. <p>CONTEXT:</p>	
Referentiecomponenten en landelijke voorzieningen	<p>Leerlingadministratiesysteem (LAS) en Distributeur Applicatie (DA) worden genoemd in §2.4. In ROSA wordt de term Distributeursportaal gebruikt voor Distributeur Applicatie.</p>	 <p>Compliant - in het profiel wordt de term Distributeur Applicatie gebruikt terwijl de ROSA dit Distributeursportaal noemt.</p>	<p>PRODUCT:</p> <p>CONTEXT:</p>	<p>Neem mee bij de revisie van ROSA terminologie van Referentiecomponenten mee.</p>
Architecturele randvoorwaarden			<p>PRODUCT:</p> <p>CONTEXT:</p>	
Beheer en (door)ontwikkeling	<p>Volgens de Pitch en de Edustandaard website is het beheer van de FDE-set belegd Bij de werkgroep "ECK Distributie en Toegang".</p>		<p>PRODUCT:</p> <p>CONTEXT:</p>	

Implementatie	Realisatie wordt ingeschat als gemiddeld in de pitch. Uit de documentatie wordt niet duidelijk wat de onderkende risico's zijn bij implementatie. Steeds meer uitwisselingen worden in OSR gemandateerd, dus zou voor verwarring kunnen zorgen aangezien OSR niet gebruikt wordt bij de FDE-set.		PRODUCT: CONTEXT:	
----------------------	--	--	--	--

Bijlage 1: ARCHITECTURE COMPLIANCE (TOGAF)

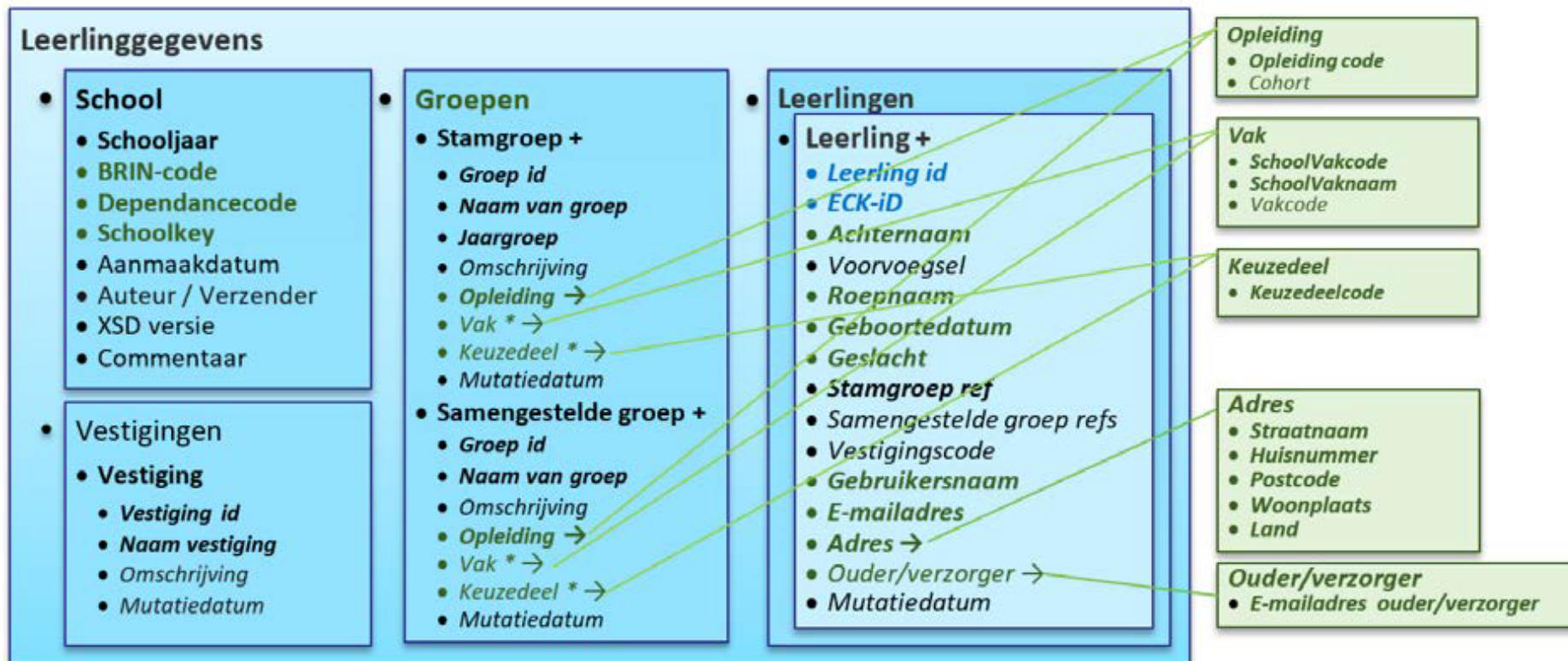


Een Nederlandse vertaling van de beschrijving van de TOGAF-categorieën:

- a. **irrelevant** = er is geen relatie tussen het ingebrachte en ROSA
- b. **consistent** = er is overlap tussen het ingebrachte en ROSA, en binnen die overlap is het ingebrachte conform ROSA gerealiseerd, de overlap is echter niet **volledig** = sommige specificaties van ROSA zijn niet overgenomen, en het ingebrachte heeft onderdelen die niet door ROSA worden gedekt.
- c. **compliant** = het ingebrachte valt volledig binnen ROSA (subset) en is conform ROSA gerealiseerd
- d. **conformant** = ROSA dekt alleen een deel van het ingebrachte, maar dat deel is wel conform ROSA gerealiseerd
- e. **fully conformant** = ROSA dekt het geheel van het ingebrachte, en niets van het ingebrachte valt buiten ROSA
- f. **non-conformant** = er is overlap tussen het ingebrachte en ROSA, en binnen die overlap is er iets van het ingebrachte *niet* conform ROSA gerealiseerd

Bron: http://pubs.opengroup.org/architecture/togaf9-doc/arch/Figures/48_conformance.png

Bijlage 2: Schematisch overzicht van profiel “FDE-set”



Opleiding

- Opleiding code
- Cohort

Vak

- SchoolVakcode
- SchoolVaknaam
- Vakcode

Keuzedeel

- Keuzedeelcode

Adres

- Straatnaam
- Huisnummer
- Postcode
- Woonplaats
- Land

Ouder/verzorger

- E-mailadres ouder/verzorger

Aanvullende werkingsregels (voor blauw-gekleurde velden):

- Indien leerling ECK ID heeft moet het veld ECK ID binnen het blok Leerling worden gebruikt ter identificatie van de leerling, eventueel aangevuld met het LAS-key in veld “Leerling id”. Indien de leerling geen ECK ID heeft moet het LAS-key in veld “Leerling id” ter identificatie worden gebruikt.

De groen-vetgedrukte blokken en velden zijn aanvullende eisen (verplichtingen) in het profiel; De groen-niet-vetgedrukte blokken zijn optionele uitbreidingsblokken in het profiel. Verder worden de volgende aanduidingen van de eisen van EDEXML gebruikt: Vetgedrukt = element altijd verplicht; Normaal = element is optioneel (element kan voorkomen); + (achter element) = element komt verplicht voor en kan meerdere keren voorkomen; * (achter element) = element kan meerdere keren voorkomen.